



دبیرستان پسرانه غیر دولتی ابتکار علم - دوره دوم

نام و نام خانوادگی: کلاس: دوازدهم موضوع امتحان: فارسی (۳) نام دبیر: قدحچی

طراح سوالات: قدحچی		قلمرو زبانی (۷ نمره)
۰/۵	۱	معنی هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) «مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است» ب) «همچو نی زهری و تریاقی که دید؟»
۰/۵	۲	معادل معنایی هر یک از توضیحات زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) «روی گردانی از چیزی، انصراف، عدم توجه به کسی.» (احداث / انبساط / اعلان / اعراض) ب) «میل قلب است به دیدار محبوب، کشش روح انسان به درک حقیقت.» (استقرار / اشتیاق / استغنا / استیصال)
۰/۵	۳	املاي درست را از میان کلمات داده شده انتخاب کنید. الف) «پس عشق از این معنی فرض راه آمد.» (بحر / بهر) ب) «عشق به هر جایی نکند و روی ننماید.» (مأوا / معوا)
۱	۴	در هر عبارت یک نادرستی املايي دیده می شود، آن ها را بیابید و درست هر یک را بنویسید. الف) «چون به درگاه حق تجلی و غرب باشد مرا نیز عرضه ده» ب) «آن صفای اهورایی در صوم سرد این عقل پژمرد» ج) «پیرمرد از داخل کازیه روی میز هواله پول را به من داد.» د) «واصفان حلیه جمالش به تحیر منصوب و مستغرق اند»
۰/۵	۵	در میان گروه کلمات زیر دو مورد نادرستی املايي دیده می شود شکل درست آن ها را بنویسید. «ثنا و ستایش - انابت و توبه - تزرع و زاری - ضماد و مرهم - ظن و گمان - نشعه و سرمستی - طیلسان و ردا»
۰/۵	۶	در بیت زیر نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. «هر کسی از ظن خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من»
۰/۵	۷	در بیت زیر نوع ترکیب های مشخص شده را بنویسید. (اضافی یا وصفی) الف) «تو مشت درشت روزگاری / از گردش قرن ها پس افکند»
۰/۵	۸	در هر یک از موارد زیر حذف فعل به چه نوعی صورت پذیرفته است؟ (لفظی یا معنایی) الف) «گر آتش دل نهفته داری / سوزد جانت به جانت سوگند» ب) «بدان که از جمله نام های حُسن، یکی جمال است و یکی کمال.»
۰/۵	۹	در گروه های اسمی زیر نوع «وابسته وابسته» را مشخص نمایید. الف) «چندین حلقه چاه عمیق» ب) «هوای کاملاً آلوده تهران»
۰/۵	۱۰	نوع زمان فعل های مشخص شده را به درستی بنویسید. «آدمی هر جا می رود، گمان می کند به غایت القُصوای مقصود خود رسیده است»
۰/۵	۱۱	در متن زیر یک نقش تبعی «معطوف» و یک نقش تبعی «بدل» بیابید. «در کنار پایتخت بلژیک، بروکسل، کوه ها و تپه های بسیاری وجود دارد که واترلو خوانده می شوند.»
۰/۵	۱۲	فعل های زیر را از نظر نوع اسنادی و غیر اسنادی بودن بررسی کنید. الف) «کان سوخته را جان شد و آواز نیامد» ب) «هر که جز ماهی ز آبش سیر شد»
۰/۵	۱۳	ساختار الگویی جمله زیر را به الگوی سه جزئی «نهاد + مسند + فعل اسنادی» تبدیل نمایید. «بوی شبدر دو چین، هوای کوهستان را عطر آگین کرده است.»

قلمرو ادبی (۵ نمره)

طراح سوالات: قدحچی

۰/۵	کدام یک از ترکیب ها و واژه های مشخص شده مفهوم «مجازی» و کدام یک مفهوم «حقیقی» دارند؟ الف) «نشاط غربت از دل کی برد حُب وطن بیرون / به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم» ب) «در بیت الاحزان درآمد و نالید؛ چنانچه هر پرنده بر بالای سر یعقوب بود بنالیدند.»	۱۴
۰/۵	واژه های مشخص شده در مصراع های زیر «استعاره» از چه چیزهایی می باشند؟ الف) «خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد» ب) «زین سوخته جان شنو یکی پند»	۱۵
۱	آرایه ادبی متناسب هر بیت را از میان آرایه های زیر انتخاب نموده و در مقابل آن بنویسید. (برای هر بیت فقط یک آرایه) (تشبیه - پارادوکس - حسن تعلیل - تضاد - حس آمیزی - جناس همسان - اسلوب معادله)	۱۶
۰/۵	تلمیح به کار رفته در بیت زیر را در یک جمله توضیح دهید. «با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»	۱۷
۰/۵	معنای کنایه های زیر را به طور دقیق بنویسید. الف) «رخت نهادن در جایی» : ب) «ترک خود کردن»:	۱۸
۰/۵	در بیت زیر واژه های مشخص شده نماد چه مفاهیمی هستند؟ «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»	۱۹
۱	با توجه به شعر «صبح ستاره باران» و «در مکتب حقایق» جاهای خالی را با مصراع مناسب پر کنید. الف) «ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران» ب) «.....» هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی»	۲۰
۰/۵	نام پدید آورنده هر یک از آثار زیر را بنویسید. الف) «قصه شیرین فرهاد»: ب) «از پاریز تا پاریس»:	۲۱

قلمرو فکری (۸ نمره)

طراح سوالات: قدحچی

۱	مقصود شاعر از موارد مشخص شده در مصراع های زیر چیست؟ الف) «نی حدیث راه پر خون می کند» ب) «هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت» ج) «پنهان مکن آتش درون را» د) «بی دل از بی نشان چه گوید باز؟»	۲۲
۰/۵	مفهوم کلی ابیات زیر را بنویسید. (جانفشانی در راه وطن - دشوار بودن راه عشق - اشتیاق پایان ناپذیر عاشق - کسب روزی) الف) «هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزی است روزش دیر شد» ب) «جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»	۲۳
۰/۵	در عبارت زیر منظور نویسنده از قسمت های مشخص شده چیست؟ «ناله های آن امام راستین و بزرگم که همچون این شیعه غریبش در کنار آن مدینه پلید سر در حلقوم چاه می گریست.»	۲۴
۰/۵	هر یک از ابیات داده شده به کدام پدیده اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟ الف) «گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست» ب) «گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی گفت جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست»	۲۵

۰/۵	چرا شاعر خطاب به «دماوند» چنین می گوید؟ «تو قلب فسرده زمینی از درد ورم نموده یک چند»	۲۶
۰/۲۵	مفهوم مشترک سروده های زیر را بنویسید. «شـو منـفـجـرای دل زـمـانـه «دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ وان آتش خود نهفته مپسند» برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟»	۲۷
۰/۲۵	عبارت زیر یادآور کدام مثل است؟ «از بیم عقرب جراحه دموکراسی قرن بیستم ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.»	۲۸
۰/۲۵	بیت زیر به کدام سخن مشهور اشاره می کند؟ «هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش بازجوید روزگار وصل خویش»	۲۹
۰/۲۵	«عین القضاة» در عبارت زیر چه چیزی را سبب ادامه زندگی می داند؟ «حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب»	۳۰
۰/۵	عبارات و مصراع های زیر را با ذکر تمام جزئیات معنایی به نثر روان امروزی بنویسید. الف) «عصارة تاکی به قدرت او شهد فایق شده»	۳۱
۰/۵	ب) «گفت باید حد زند هوشیار مردم مست را»	
۰/۵	ج) «نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی»	
۰/۵	د) «بخروش چو شرزه شیر ارغند»	
۰/۵	ه) «تن ز جان و جان ز تن مستور نیست»	
۰/۵	و) «از جمله نام های حسن، یکی جمال است و یکی کمال»	
۰/۵	ز) «چند صباحی نیز پیش راند، اما می دانیم که دولت مستعجل بود»	
۰/۵	ح) «به نظاره آسمان، این تفرجگاه مردم کویر رفته بودم»	
۲۰	موفق و پیروز باشید / ف. قدحچی» جمع نمره	

نام و نام خانوادگی مصمم: _____
 نام و نام خانوادگی تمديد نظر کننده: _____
 نام و نام خانوادگی مضمون: _____
 ممل امضا _____
 ممل امضا _____
 نمره ورقه به عدد:
 نمره ورقه به حرف:



دیرستان پسرانه غیر دولتی ابتکار علم - دوره دوم

نام و نام خانوادگی: کلاس: دوازدهم موضوع امتحان: فارسی (۳) نام دبیر: قدحچی

راهنمای تصحیح سوالات امتحان فارسی (۳) نوبت اول دیماه ۱۴۰۲

همکاران گرامی، خدا قوت! لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه نمره اختصاص دهید.

ردیف	قلمرو زبانی (۷ نمره)	بارم
۱	الف) روش - طریق ب) پادزهر	۰/۵
۲	الف) اعراض ب) اشتیاق	۰/۵
۳	الف) بهر ب) مأوا	۰/۵
۴	الف) قرب ب) سموم ج) حواله د) منسوب	۱
۵	۱. تضرع و زاری ۲. نشسته و سرمستی	۰/۵
۶	یارمن: مسند اسرار من: مفعول	۰/۵
۷	مشت درشت: ترکیب وصفی گردش قرن‌ها: ترکیب اضافی	۰/۵
۸	الف) حذف فعل «می خورم» بعد از سوگند به قرینه معنایی ب) حذف فعل «است» بعد از کمال به قرینه لفظی	۰/۵
۹	الف) حلقه وابسته وابسته از نوع «مميز» ب) کاملاً وابسته وابسته از نوع «قید صفت»	۰/۵
۱۰	می رود: مضارع اخباری رسیده است: ماضی نقلی	۰/۵
۱۱	بروکسل: بدل تپه‌ها: معطوف	۰/۵
۱۲	الف) غیر اسنادی به معنی رفت ب) اسنادی به معنی گشت	۰/۵
۱۳	«هوای کوهستان عطر آگین شده است»	۰/۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۴	الف) مفهوم مجازی «هر جای پر از اندوه و غم» ب) در مفهوم حقیقی «کلبه ای که یعقوب برای خود ساخت»	۰/۵
۱۵	الف) استعاره از وطن و کشور ب) استعاره از خود شاعر / بهار	۰/۵
۱۶	الف) اسلوب معادله ب) جناس همسان ج) حسن تعلیل د) تشبیه	۱
۱۷	اشاره به پادشاه اساطیری، جمشید و جام جهان‌نمای معروف او	۰/۵
۱۸	الف) در جایی اقامت کردن و ماندن ب) به خود فکر نکردن / در قید و بند خود نبودن	۰/۵

۰/۵	مرغ سحر: نماد عاشق غیرواقعی و مدعی پروانه: نماد عاشق واقعی و فداکار	۱۹
۱	الف) «بیداری ستاره در چشم جویباران» ب) «در مکتب حقایق پیش ادیب عشق»	۲۰
۰/۵	الف) احمد عربلو ب) محمدابراهیم باستانی پاریزی	۲۱
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۱	الف) راه عشق ب) نویسندگان و شاعران ج) خشم و نفرت د) عاشق و شیدا	۲۲
۰/۵	الف) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق ب) جانفشانی در راه وطن	۲۳
۰/۵	امام راستین: حضرت علی (ع) مدینه پلید: کوفه	۲۴
۰/۵	الف) رواج رشوه خواری در جامعه ب) نابسمان بودن اوضاع اجتماع	۲۵
۰/۵	شاعر می خواهد بدین وسیله ظلم و ستمی را که بر آزادی خواهان در جامعه می رود، بیان کند.	۲۶
۰/۲۵	ساکت نبودن یا سخن دل را به زبان آوردن یا هر مفهوم مشابه دیگر	۲۷
۰/۲۵	از چاله در آمدن به چاه افتادن یا هر مثل مشابه دیگر	۲۸
۰/۲۵	هر چیزی به اصل خود باز می گردد یا کل شی برجع الی اصله	۲۹
۰/۲۵	عشق را سبب ادامه زندگی می داند	۳۰
۰/۵	الف) شیرۀ درخت انگور به قدرت الهی به عسل خالص تبدیل شده است. ب) محتسب گفت مردم هوشیار باید افراد مست را مجازات شرعی کنند. ج) نمی توان ماندی برای تو نام برد زیرا تو حتی در خیال هم در نمی آیی. د) ای دماند چون شیر خشمگین و قهر آلودی فریاد بز و بخروش. ه) جسم و روح انسان باهم هستند و بر یکدیگر پوشیده و پنهان نیستند. و) یکی از نام های خوبی زیبایی است و یکی سرآمد بودن در صفات است. ز) چند وقتی هم کارهای خود را پیش برد، اما می دانیم که حکومتی زودگذر بود. ح) به دیدن آسمان این گردشگاه و محل تفریح مردم کویر رفته بودم.	۳۱
۲۰	جمع نمره	«موفق و پیروز باشید / دکتر فریدون قدحچی»